

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

Optim

Opportunities through Technologies
and Innovation in Moldova

**Agencia de
Dezvoltare Regională
Nord**

Prezentare

Dezvoltarea lanțurilor valorice pentru sectorul fructelor în Regiunea de Dezvoltare Nord

**Finanțat de Agenția Elvețiană pentru
Dezvoltare și Cooperare SDC în cadrul
proiectului „Optim - Oportunități prin
Tehnologii și Inovație în Moldova” realizat
de HELVETAS Swiss Intercooperation**

Scopul și obiectivele studiului

Scopul de bază - constă în analiza sectorului de fructe pentru RDN prin studierea următoarelor sub-sectoare: fructe sâmburoase, sămânțoase, bacifere și nucifere, precum și analiza aspectelor de dezvoltarea a afacerilor (la nivel regional) prin crearea de valoare adăugată și integrarea sectorului în lanțurile valorice sustenabile.

Sarcinile de bază la realizarea studiului constau în efectuarea analizelor:

- Analiza producerii globale de fructe a RDN din RM și determinarea potențialului de materie primă pentru dezvoltarea lanțurilor valorice;
- Analiza competitivității sectorului fructelor în RDN prin prisma lanțurilor valorice selectate.
- Analiza SWOT a sectorului pentru identificarea problemelor actuale și riscurile viitoare ce trebuie ajustate precum și determinarea oportunităților de dezvoltare;
- Analiza oportunităților de diversificare și dezvoltare a lanțurilor valorice pentru producția de fructe cu determinarea investițiilor necesare pentru implementare;
  - ❖ *identificarea elementelor lipsă a lanțului valoric în structura regională, a nevoilor actorilor-cheie, identificarea necesităților de dezvoltare;*
  - ❖ *identificarea direcțiilor de investiții sub forme de proiecte investiționale de interes regional (în profil teritorial/microregiuni).*
- Elaborarea recomandărilor / ideilor de PI pentru dezvoltarea durabilă a sectorului de fructe.

Analiza lanțurilor valorice pentru sectorul de fructe și profitabilitatea lor

Sectorul fructelor are două direcții distincte de dezvoltare a lanțurilor valorice: (1) business cu fructe în stare proaspătă și (2) business cu fructe procesate. Aceste două direcții necesită a fi dezvoltate în paralel pentru a evita șocurile sectoriale.

Producerea de fructe în stare proaspătă oferă cele mai bune venituri producătorilor agricoli și este de bază în businessul fructelor.

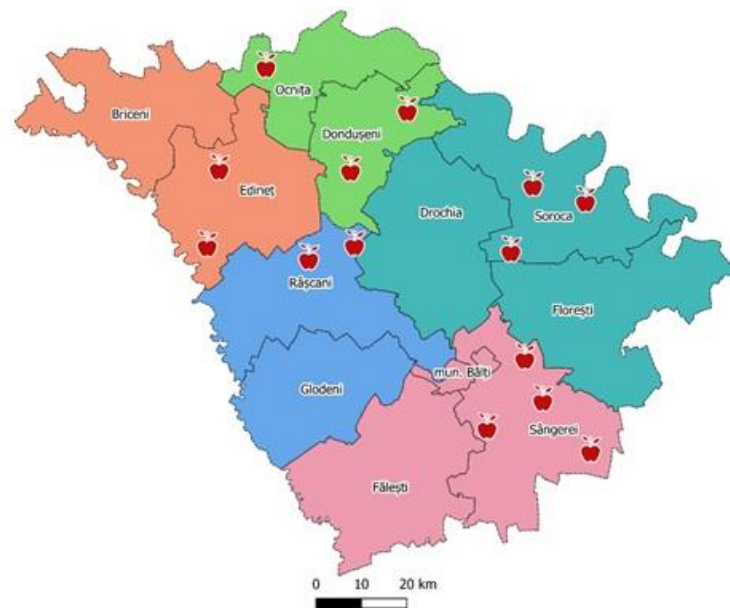
Sectorul de produse prelucrate, la rândul său, cuprinde patru grupe majore de produse: conserve, uscate, congelate și sucuri.

Sectorul	Sub-sectoarele	Grupuri de produse	Profitabilitate pentru producătorii și valoare adăugată la lanț valoric
Fructe	Stare proaspătă	Proaspete	Valoare înaltă
	Procesate	Congelate	Medie-înaltă
		Uscate	Medie
		Conserve	Joasă-medie
		Sucuri stoarse la rece	Joasă-medie
		Sucuri concentrate	Joasă

Analiza și dezvoltarea sectorului de fructe în RDN a fost divizată în microregiuni de business, care au fost împărțite în cinci zone mai reprezentative

La baza selectării acestor microregiuni au stat:

- Existența rețelei de drumuri și vecinătatea nemijlocită, care să asigure o logistică rapidă și cu minimul de costuri;
- Existența de materie primă (potențial de producere) pentru asigurarea unei utilizări mai înalte a viitoarelor proiecte de infrastructură de business pentru sector;
- Existență depozitelor frigorifice care pot utiliza serviciile de sortare și ambalare a fructelor;
- Lipsa infrastructurii post – recoltare (linii de sortare – calibrare și ambalare a fructelor)
- Lipsa ambalajelor de carton pentru fasonarea producției de fructe.

Analiza gradului de acoperire a posibilității de păstrare a fructelor în stare proaspătă în depozite frigorifice pentru RDN în anul 2019

Nr	Raion	Număr unități frigorifice	Analiza producerii fructelor stare proaspătă pentru păstrare frigidă - anul 2020		Linii de sortare	Linii de cutii carton	Analiza capacităților de păstrare în depozite frigorifice - anul 2019		Abateri capacități frigidere și volumul producerii, puncte procentuale
			Volum, t	Structura, %			Cantitate, t	Structura producerii, %	
1	Bălți	2	636	0.3%		2	692	0.4%	0.1%
2	Briceni	41	56,495	29.4%	9	2	41,450	23.7%	-5.7%
3	Dondușeni	24	18,308	9.5%	1		14,520	8.3%	-1.2%
4	Drochia	9	6,074	3.2%	2		4,600	2.6%	-0.5%
5	Edineț	24	21,110	11.0%	5	4	29,610	17.0%	6.0%
6	Fălești	8	1,539	0.8%	1		4,490	2.6%	1.8%
7	Florești	12	16,874	8.8%	2	2	8,160	4.7%	-4.1%
8	Glodeni	2	4,532	2.4%			190	0.1%	-2.3%
9	Ocnîța	32	18,209	9.5%	2	1	24,080	13.8%	4.3%
10	Rîșcani	9	10,758	5.6%	3	2	9,290	5.3%	-0.3%
11	Sîngerei	8	5,636	2.9%	1		10,400	6.0%	3.0%
12	Soroca	26	31,808	16.6%	1	1	27,095	15.5%	-1.0%
Total - RDN		197	191,980	100.0%	27	14	174,577	100.0%	0.0%

Analiza gradului de acoperire a posibilității de păstrare a fructelor în stare proaspătă în depozite frigorifice pentru RDN ne demonstrează că sunt unele curențe în ceea ce privește asigurarea normală de păstrare a producției de fructe în special în următoarele localități: Briceni, Florești, Glodeni și Dondușeni. În restul raioanelor situație este caracterizată ca una acceptabilă pentru prezent, dar în **cazul creșterii calității fructelor, antreprenorii din RDN vor avea foarte mari probleme în asigurarea durabilității de dezvoltare a sectorului dat.**

Analiza infrastructurii post-recoltare pentru fructe în stare proaspătă (1)

Nr.	Amplasarea PI - Centre de business pentru fructe	Analiza ifrastructurii existente de business și argumentarea amplăsării PI pentru lanțul fructelor în stare proaspătă									
		Volumul producerii de fructe pentru lanțul frigului, t		Existența depozitelor frigorifice - număr		Existența depozitelor frigorifice - capacitate		Existența liniilor de calibrare		Existența liniilor de ambalare	
		Capacitate, t	Structura, %	unități	Structura, %	Capacitate, t	Structura, %	Cantitate, unit	Structura, %	Cantitate, unit	Structura, %
1	Zona Ocnița - Dondușeni	36,517	19.0%	56	28.4%	38,600	22.1%	3	11.1%	1	7.1%
2	Zona Soroca - Drochia - Florești	54,756	28.5%	47	23.9%	39,855	22.8%	5	18.5%	3	21.4%
3	Zona Rîșcani - Glodeni	15,290	8.0%	11	5.6%	9,480	5.4%	3	11.1%	2	14.3%
4	Zona Briceni - Edineț	77,605	40.4%	65	33.0%	71,060	40.7%	14	51.9%	6	42.9%
5	Zona Bălți - Fălești - Sîngerei	7,812	4.1%	18	9.1%	15,582	8.9%	2	7.4%	2	14.3%
Total		191,980	100.0%	197	100.0%	174,577	100.0%	27	100.0%	14	100.0%

- microzona Ocnița – Dondușeni:** 19% din volumul fructelor RDN destinate lanțului frigului; 22.1% din volumul merelor păstrate în depozite sunt existente, ceea ce acoperă 105.7% din necesarul total. Totodată se constată insuficiența infrastructurii de business pentru operațiile post-recoltare (doar 3 linii de sortare și 1 linie pentru ambalaj (lăzi)). Se atestă necesitatea de implementarea PI orientate la crearea caselor de ambalare, unde să asigure sortarea, calibrarea și ambalare fructelor în cutii de carton, care tot mai mult sunt solicitate de clienții finali și oferă producției o competitivitate sporită. Constatăm necesitatea creării depozitelor frigorifice pentru congelarea adâncă a fructelor moi;
- microzona Soroca - Drochia – Florești:** 28.5% din volumul fructelor RDN destinate lanțului frigului; 22.8% din volumul merelor păstrate în depozite sunt existente, ceea ce acoperă doar 72.3% din necesarul total (deficit este de 27.7%) și în plus este insuficientă infrastructura pentru operațiile post-recoltare (doar 5 linii de sortare și 3 linii pentru ambalaj (lăzi din lemn)), insuficiența depozitelor frigorifice pentru păstrarea fructelor;

Analiza infrastructurii post-recoltare pentru fructe în stare proaspătă (2)

Nr.	Amplasarea PI - Centre de business pentru fructe	Analiza ifrastructurii existente de business și argumentarea amplăsării PI pentru lanțul fructelor în stare proaspătă									
		Volumul producerii de fructe pentru lanțul frigului, t		Existența depozitelor frigorifice - număr		Existența depozitelor frigorifice - capacitate		Existența liniilor de calibrare		Existența liniilor de ambalare	
		Capacitate, t	Structura, %	unități	Structura, %	Capacitate, t	Structura, %	Cantitate, unit	Structura, %	Cantitate, unit	Structura, %
1	Zona Ocnița - Dondușeni	36,517	19.0%	56	28.4%	38,600	22.1%	3	11.1%	1	7.1%
2	Zona Soroca - Drochia - Florești	54,756	28.5%	47	23.9%	39,855	22.8%	5	18.5%	3	21.4%
3	Zona Rîșcani - Glodeni	15,290	8.0%	11	5.6%	9,480	5.4%	3	11.1%	2	14.3%
4	Zona Briceni - Edineț	77,605	40.4%	65	33.0%	71,060	40.7%	14	51.9%	6	42.9%
5	Zona Bălți - Fălești - Sîngerei	7,812	4.1%	18	9.1%	15,582	8.9%	2	7.4%	2	14.3%
Total		191,980	100.0%	197	100.0%	174,577	100.0%	27	100.0%	14	100.0%

- microzona Rîșcani – Glodeni:** 8% din volumul fructelor RDN destinate lanțului frigului; 5.4% din volumul merelor păstrate în depozite sunt existente, ceea ce acoperă doar 62% din necesarul total (deficit de 38%) și în plus este insuficientă infrastructura de business pentru operațiile post-recoltare (doar 3 linii de sortare și 2 linii pentru ambalaj (lăzi)). Se atestă necesitatea creării depozitelor frigorifice pentru congelarea adâncă a fructelor și frigidere pentru păstrarea fructelor;
- microzona Briceni - Edineț:** 40.4% din volumul fructelor RDN destinate lanțului frigului; 40.7% din volumul merelor păstrate în depozite sunt existente, ceea ce acoperă practic 100% din necesarul total. Infrastructura pentru operațiile post-recoltare este una bună (14 linii de sortare și 6 linii pentru ambalaj din carton) și este cea mai dotată microzonă în comparație cu cele 5 microzone. Se atestă necesitatea creării depozitelor frigorifice pentru congelarea adâncă a fructelor;
- microzona Bălți - Fălești - Sîngerei:** 4.1% din volumul fructelor RDN destinate lanțului frigului; 8.9% din volumul merelor păstrate în depozite sunt existente, ceea ce acoperă de 2 ori necesarul. Operațiile post-recoltare sunt suficiente la volumele existente (2 linii de sortare și 2 linii pentru ambalaj (lăzi di lemn)).

Analiza infrastructurii post-recoltare pentru fructe în stare procesată (1)

Nr.	Amplasarea PI - Centre de business pentru fructe	Analiza infrastructurii existente de business și argumentarea amplăsării PI pentru lanțul fructelor procesate							
		Volumul producerii de fructe pentru lanțul procesării, t		Existența fabricilor procesare sucului - capacitate		Existența fabricilor de conserve		Existența uscătorilor	
		Capacitate, t	Structura, %	Capacitate, t	Structura, %	Capacitate, t	Structura, %	Cantitate, unit	Structura, %
1	Zona Ocnița - Dondușeni	23,130	19.2%	1	11.1%	1	8.3%	3	21.4%
2	Zona Soroca - Drochia - Florești	33,919	28.2%	2	22.2%	2	16.7%	4	28.6%
3	Zona Rîșcani - Glodeni	9,718	8.1%	1	11.1%	3	25.0%	1	7.1%
4	Zona Briceni - Edineț	49,067	40.8%	4	44.4%	3	25.0%	2	14.3%
5	Zona Bălți - Fălești - Sîngerei	4,554	3.8%	1	11.1%	3	25.0%	4	28.6%
Total		120,388	100.0%	9	100.0%	12	100.0%	14	100.0%

- microzona Ocnița – Dondușeni:** 19.2% din volumul fructelor RDN destinate lanțului procesării; doar o mini fabrică de producerea sucului stors la rece (capacitate mică), existența unei fabrici de conserve și 3 uscătorii. Se atestă necesitatea de implementarea PI orientate la crearea unităților de procesare și diversificarea procesării fructelor (stoarcerea sucului la rece și uscătorii).
- microzona Soroca - Drochia – Florești:** 28.2% din volumul fructelor RDN destinate lanțului procesării; 2 fabrici de producerea sucului (1 fabrică cu capacități industriale de procesare Alfa-Nistru și 1 fabrică conservată Natur-Bravo), existența 2 fabrici de conserve și 4 uscătorii. Este necesar diversificarea procesării fructelor, deoarece este multă materie primă necalitativă;

Analiza infrastructurii post-recoltare pentru fructe în stare procesată (2)

Nr.	Amplasarea PI - Centre de business pentru fructe	Analiza infrastructurii existente de business și argumentarea amplăsării PI pentru lanțul fructelor procesate							
		Volumul producerii de fructe pentru lanțul procesării, t		Existența fabricilor procesare sucului - capacitate		Existența fabricilor de conserve		Existența uscătorilor	
		Capacitate, t	Structura, %	Capacitate, t	Structura, %	Capacitate, t	Structura, %	Capacitate, unit	Structura, %
1	Zona Ocnița - Dondușeni	23,130	19.2%	1	11.1%	1	8.3%	3	21.4%
2	Zona Soroca - Drochia - Florești	33,919	28.2%	2	22.2%	2	16.7%	4	28.6%
3	Zona Rîșcani - Glodeni	9,718	8.1%	1	11.1%	3	25.0%	1	7.1%
4	Zona Briceni - Edineț	49,067	40.8%	4	44.4%	3	25.0%	2	14.3%
5	Zona Bălți - Fălești - Sîngerei	4,554	3.8%	1	11.1%	3	25.0%	4	28.6%
Total		120,388	100.0%	9	100.0%	12	100.0%	14	100.0%

- microzona Rîșcani – Glodeni:** 8.1% din volumul fructelor RDN destinate lanțului procesării; 1 fabrică de producerea sucului, existența 3 fabrici de conserve și 1 uscătorie (are probleme cu fondatorii și nu activează). Se atestă necesitatea de implementare a PI orientate la crearea unităților de procesare pentru diversificarea procesării sucului stor la rece și uscătorii;
- microzona Briceni - Edineț:** 40.8% din volumul fructelor RDN destinate lanțului procesării; 4 fabrici de producerea sucului (2 fabrici cu capacități industriale de procesare Natur-Bravo și TB-Fruit), existența 3 fabrici de conserve și 2 uscătorii. Se atestă necesitatea de implementarea PI orientate la crearea unităților de procesare pentru uscarea fructelor și stocarea sucului de rece;
- microzona Bălți - Fălești - Sîngerei:** 3.8% din volumul fructelor RDN destinate lanțului procesării; 1 fabrică de producerea sucului, existența 3 fabrici de conserve și 4 uscătorii.

Centre de integrare a lanțurilor valorice (CILV) pentru businessul cu fructe în RDN trebuie să includă următoarele unități:

- Case de sortare-ambalare complexe pentru fructe în stare proaspătă
- Secție de procesare a fructelor cu calitate medie prin uscarea la uscătorie modernă cu ambalarea separată sau mixturilor de fructe uscate (amestecuri din minim 5-6 componente)
- Secția de procesarea sucurilor naturiste prin stoarcerea la rece
- Congelarea adâncă a fructelor (în special pentru fructe moi) pentru dezvoltarea lanțurilor în stare proaspătă pentru fructele cu un grad de înalt de perisabilitate.

Avantajele implementării PI în baza centrelor de integrare a lanțurilor valorice

- Optimizarea resurselor pentru proiectare, asigurarea infrastructurii și logistică pentru beneficiari;
- Identificarea personalului adecvat pentru un centru (nu pentru mai multe businessuri din sectorul fructelor), care va asigura gestionării businessului integrat pentru sectorul de fructe, astfel optimizându-se resursele pentru motivare și administrare;
- Asigurarea unei încărcări mai uniforme pe parcursul anului, astfel forța de muncă va fi antrenat mai uniform și randamentul mijloacelor fixe va fi utilizat la un nivel mai înalt;
- Dezvoltarea afacerilor conexe din sectorul fructelor va permite mai avantajos dezvoltarea lanțurilor valorice pentru sector și crearea de valoare adăugată mai mare.

Prezentarea PI pentru microzona Briceni - Edineț orientat la dezvoltarea lanțurilor valorice în sectorul fructelor

Obiectivul general. Facilitarea procesării fructelor pentru accesarea piețelor și crearea de valoare adăugată la comerțul lor orientat la dezvoltare a sectorului de fructe în microzona Briceni-Edineț.

Obiectele specifice pentru dezvoltarea lanțurilor valorice și creare de valoare adăugată

1. Asamblarea uscătoriei moderne pentru uscarea fructelor și diversificarea procesării de mixturi din fructe uscate
2. Crearea infrastructurii pentru procesarea sucului de fructe prin stoarcerea la rece (naturistă) orientată la sporirea consumului intern pe tot parcursul anului și exportul în țările învecinate
3. Asamblarea depozitelor frigorifice pentru asigurarea activității îndelungate pentru uscare
4. Crearea depozite frigorifice cu congelare adâncă pentru pomușoare (pot fi utilizate și pentru depozitarea fructelor în stare proaspătă).

Specificarea PI	Suprafața estimativă, m.p.	Unități de business și parametri tehnici
Centru business fructe Briceni-Edineț	2,000	1. Depozit frigorific 750 tone cu și centrală frigorifică (6 camere – a câte 120 t dintre care 3 camere (360 tone) cu răcire adâncă);
		2. Camere de pre-răcire (1 unități câte 20 tone - 80kWt);
		3. Secție pentru uscare / ambalare 12000 kg stare proaspătă pentru prune/ ciclu;
		4. Secție pentru producerea sucului / ambalare - 1500 l suc / h

Prezentarea PI pentru microzona Ocnița – Dondușeni orientat la dezvoltarea lanțurilor valorice în sectorul fructelor

Obiectivul general. Facilitarea accesării piețelor regionale pentru fructe prin investiții în operații post-recoltare orientate la crearea de valoare adăugată la comerțul lor în microzona Dondușeni-Ocnița.

Obiectele specifice pentru dezvoltarea lanțurilor valorice și creare de valoare adăugată

1. Crearea casei de ambalare – sortare a fructelor în stare proaspătă
2. Linie pentru producerea tarei din carton pentru ambalarea fructelor
3. Crearea liniei pentru procesarea sucului de fructe prin stoarcerea la rece (naturistă) orientată la sporirea consumului intern pe tot parcursul anului și exportul în țările învecinate
4. Asamblarea depozitelor frigorifice pentru asigurarea activității îndelungate a liniei pentru sucuri
5. Crearea depozite frigorifice cu congelare adâncă pentru pomușoare (pot fi utilizate și pentru depozitarea fructelor în stare proaspătă).

Specificarea PI	Suprafața estimativă, m.p.	Unități de business și parametri tehnici
Centru business fructe Ocnița - Dondușeni	2,100	1. Depozit frigorific 750 tone cu și centrală frigorifică (6 camere – a câte 120 t dintre care 3 camere (360 tone) cu răcire adâncă);
		2. Camere de pre-răcire (1 unități câte 20 tone - 80kWt);
		3. Linie de sortare – calibrare a fructelor – 6 tone/h;
		4. Linie pentru producerea lăzilor din carton – 1000 cutii / h;
		5. Secție pentru producerea sucului / ambalare - 1500 l suc / h

Prezentarea PI pentru microzona Soroca – Drochia – Florești orientat la dezvoltarea lanțurilor valorice în sectorul fructelor

Obiectivul general. Facilitarea accesării piețelor regionale pentru fructe prin investiții în operații post-recoltare orientate la crearea de valoare adăugată la comerțul lor în microzona Soroca-Drochia-Florești.

Obiectele specifice pentru dezvoltarea lanțurilor valorice și creare de valoare adăugată

1. Crearea casei de ambalare – sortare a fructelor în stare proaspătă
2. Linie pentru producerea tarei din carton pentru ambalarea fructelor
3. Crearea liniei pentru procesarea sucului de fructe prin stoarcerea la rece (naturistă) orientată la sporirea consumului intern pe tot parcursul anului și exportul în țările învecinate
4. Asamblarea depozitelor frigorifice pentru păstrarea fructelor (2,000 tone) și asigurarea activității îndelungate a liniei pentru sucuri
5. Crearea depozite frigorifice cu congelare adâncă pentru pomușoare (pot fi utilizate și pentru depozitarea fructelor în stare proaspătă).

Specificarea PI	Suprafața estimativă, m.p.	Unități de business și parametri tehnici
Centru business fructe Soroca - Drochia – Florești	3,400	1. Depozit frigorific (14 camere – a câte 150 t dintre care 3 camere (360 tone) cu răcire adâncă) - 2000 tone mere cu atmosferă controlată și centrală frigorifică;
		2. Camere de pre-răcire (2 unități câte 20 tone) - 80kWt fiecare;
		3. Centru de sortare (linie de calibrare) - 6 tone / h,
		4. Linie pentru producerea lăzilor din carton – 1000 cutii / h;
		5. Secție pentru producerea sucului / ambalare - 1500 l suc / h

Prezentarea PI pentru microzona Rîșcani – Glodeni orientat la dezvoltarea lanțurilor valorice în sectorul fructelor

Obiectivul general. Sporirea competitivității fructelor prin investiții în operații post-recoltare pentru accesarea piețelor și crearea de valoare adăugată la comerțul lor în microzona Rîșcani-Glodeni.

Obiectele specifice pentru dezvoltarea lanțurilor valorice și creare de valoare adăugată

1. Asamblarea uscătoriei moderne pentru uscarea fructelor și diversificarea procesării de mixturi din fructe uscate
2. Crearea infrastructurii pentru procesarea sucului de fructe prin stoarcerea la rece (naturistă) orientată la sporirea consumului intern pe tot parcursul anului și exportul în țările învecinate.

Specificarea PI	Suprafața estimativă, m.p.	Unități de business și parametri tehnici
Centru business fructe Rîșcani - Glodeni	1,900	1. Linie de sortare – calibrare a fructelor – 6 tone/h;
		2. Linie pentru producerea lăzilor din carton – 1000 cutii / h;
		3. Secție pentru uscare / ambalare 12000 kg stare proaspătă pentru prune/ ciclu;
		4. Secție pentru producerea sucului / ambalare - 1500 l suc / h

Prezentarea PI pentru microzona Bălți – Fălești – Sîngerei (plus raioanele învecinate) pentru dezvoltarea lanțurilor valorice în sectorul nucilor

Obiectivul general. Sporirea competitivității și crearea de valoare adăugată în sectorul nucilor în RDN pentru accesarea garantată a piețelor de comercializare.

Obiectele specifice

1. Dezvoltarea și integrarea lanțului valoric pentru sectorul de nuci în RDN
2. Crearea infrastructurii pentru procesarea adecvată a nucilor și prestarea serviciilor producătorilor agricoli de nuci.

Specificarea PI	Suprafața estimativă, m.p.	Unități de business și parametri tehnici
Centru business cu nuci Bălți (raioanele învecinate)	1,700	1. Centru de business pentru producția de nuci – spații tehnologice + depozite;
		2. Linie pentru spălarea și înlăturarea cojii verzi de nucă - 50 tone pe zi;
		3. Uscătorie pentru uscarea nucilor - 24 tone capacitate;
		4. Linie de sortare (linie de calibrare) - 10 tone / zi;
		5. Linie de fasonare – ambalare - 10 tone / zi.

Generalizarea impactului PI pentru RDN

Specificare indicatori	UM	Indicatori de impact cumulativi pentru PI propuse pentru RDN
5 centre pentru businessul fructelor cu spații tehnologice	m.p.	11,100
Unități orientate la dezvoltarea lanțurilor valorice și prestarea serviciilor	servicii	20
Numărul de locuri de muncă create	locuri	217
Volumul de fructe ambalate - procesate	tone	30,600
Ponderea producției de fructe facilitate de 5 centre create prin PI	%	5,8%
Estimarea beneficiarilor de servicii - producători agricoli	companii	335
Cantitatea de lăți carton produse	mln. unit	2,550
Ambalajul de carton va asigura ambalarea cantității de fructe proaspete	tone	65,000

Crearea celor 5 centre complexe de business cu fructe în RDN va permite de a spori competitivitatea pentru 5.5% din fructele și 22.5% din nucile produse în zona de dezvoltare nord. Totodată, în cazul unui management adecvat aceste volume pot fi considerabil sporite prin asigurarea volumelor mai mari de servicii prestate și utilizarea centrelor date la o capacitate mult mai înaltă.

Concluzia finală privind dezvoltarea lanțurilor valorice sectorul de fructe în RDN

În RDN sectorul fructelor este unul important, unde în anul 2019 s-au produs estimativ 540 mii tone de fructe, ceea ce constituie 67.2% din volumul de fructe produse în RM. Acest indicator este unul decisiv pentru întreaga economie și ne demonstrează importanța sectorului fructelor pentru RDN și în general pentru economia națională.

Estimările sunt pozitive referitor la dezvoltarea sectorului de fructe pentru RDN, unde trendul va fi în creștere, iar către anul 2025 se estimează că volumul fructelor va crește cu 38.1% (747 mii tone) din contul livezilor noi, modernizării tehnologiei și intrării noilor livezi în fructificare.

Reieșind din aceste considerente, infrastructura de business și marketing pentru sectorul de fructe în RDN este foarte important de facilitat și dezvoltat pentru a asigura competitivitatea fructelor autohtone atât la comercializarea pe piețele interne cât și la export.

Mulțumim pentru atenție!!!